

Större och attraktivare arbetsmarknadsregioner genom bättre pendlingsmöjligheter

Hannele Johansson, Energikontor Sydost
EnergiTing Sydost 2014
2014-11-13

Mål för Kalmar län

- Det ska inte finnas några nettoutsläpp av koldioxid i Kalmar län 2030
- Dagens fyra arbetsmarknadsregioner ska minska till två
- Antalet resor med kollektivtrafik ska fördubblas till år 2020

 Biltrafiken måste minska till förmån för gång, cykel och kollektivtrafik

Utmaningar

□ Utmaningar:

- Glest befolkat län
- Långa avstånd
- Bristfällig järnvägsinfrastruktur
- Otillräckligt underlag för kollektivtrafiken

Innovativa MM-åtgärder

”Innovativa MM-åtgärder för glesbefolkade områden”

Syfte:

- Minska den upplevda restiden m.hj.a. bättre (realtime)information
- Göra resan med kollektivtrafik så effektiv att den kan ingå i arbetstiden

Metod:

Fråga resenärer vad de tycker + låta dem testa kollektivtrafiken+ ta fram lösningar i en förstudie

Fokusområden

1. Arbetspendling med

- I. Tåg
- II. Buss
- III. Kollektivtrafik + samåkning som komplement

Projektorganisation

☐ Samarbetspartners:

- HSB
- Hultsfreds kommun
- Kalmar kommun
- Kalmar Läns Trafik
- Linnéuniversitetet
- Länstrafiken i Kronoberg
- Regionförbundet i Kalmar län
- Scania, Oskarshamn
- Berörda arbetsgivare

☐ Finansiärer:

- Energimyndigheten
- Trafikverket

☐ Projektbudget:

- 2,5 Mkr.

☐ Projektperiod:

- 201112 – 201412

Resenärer på Öresundstågen Kalmar – Växjö - Kalmar

Intervju, hösten 2012 på tåg och i fokusgrupper:

- ☐ Undersöka om och hur restiden kan göras så effektiv att den kan ingå i arbetstiden
- ☐ Ta fram underlag för en förstudie kring vilka IT-lösningar som kan effektivisera målgruppens resande på sträckan.
- ☐ Hjälpa till att identifiera genomförbara steg 1- eller 2 åtgärder.

Intervjuer på tågen - Intermetra

☐ Kontakt med totalt	893 resenärer
☐ Totalt antal genomförda intervjuer:	134
☐ Reser ej sträckan:	560
☐ Arbetar/studerar ej på orterna:	13
☐ Reser för sällan:	65
☐ Talar ej svenska:	35
☐ Vill inte:	77
☐ För unga:	9
☐ Fokusgrupper	6+5
☐ Validering av res. från fokusgrupper	49 enkäter

Majoriteten är arbetspendlare

>> Vad är orsaken till att du reser med detta tåg?

Bas: alla (n=112)

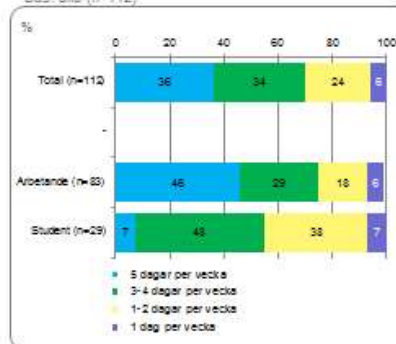

Tre av fyra som pendlar gör det på grund av arbete.

Resefrekvens – flertalet reser minst 3-4 dagar per vecka

>> Hur ofta reser du med den här tåglinjen?

Bas: alla (n=112)

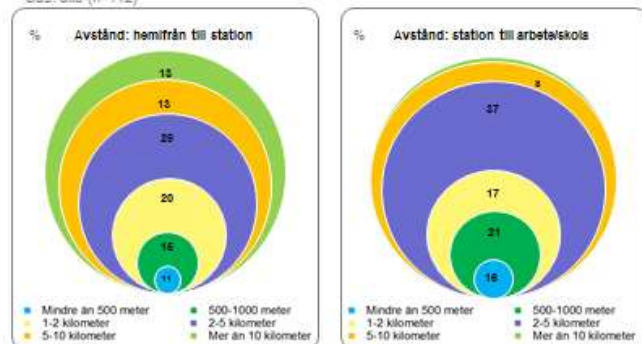
Närpå hälften av de arbetande pendlar varje dag, och sju av tio arbetande reser minst 3-4 dagar per vecka.

Hälften av de studerande reser minst 3-4 dagar per vecka.

Hälften av resenärerna har mindre än två km till stationen från hemmet, samt från stationen till arbetet

>> Avstånd mellan tågstation samt hem eller arbete/skola

Bas: alla (n=112)

Sju av tio tar cykel eller promenerar till tåget.

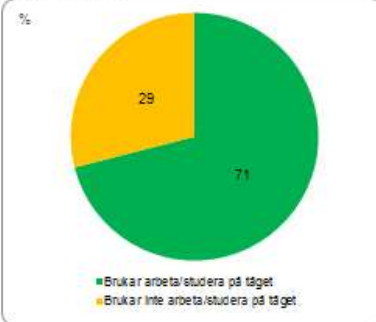
De som pendlar en dag per vecka har lite längre avstånd till stationen – ca. nio av tio har mer än två kilometer till stationen.

Majoriteten av de som kör bil har mer än fem km till stationen.

Sju av tio pendlare brukar arbeta/studera under resan

>> Brukar du arbeta/studera under resan?

Bas: alla (n=112)

De flesta som pendlar brukar nyttja resan till arbete.

En av tre arbetspendlare får tågresan betald av arbetsgivaren (inkl. arbetsgivare som betalar)

>> Betalar du själv för din resa, eller betalar din arbetsgivare någon del av resan?

Bas: arbetande (n=83)

Bas: Får resan betald (n=26)

Arbetsgivare som betalar resa	Antal (absoluta tal)
Arbets på Linnéuniversitetet	15
Da Vinci	2
Alexis Café	1
Crepido systems	1
Egendomenämnden Växjö	1
Göta Media	1
Infranord	1
Naturbolaget	1
Riksteatern Kronoberg	1
SEB	1
Studentföretag i Växjö	1

De flesta som arbetar på Linnéuniversitetet får resan betald av arbetsgivaren – pga. av att de arbetar på båda orterna, dvs universiteten i Kalmar och Växjö.

Linnéuniversitetet har flest anställda som pendlar

>> På vilket företag/skola arbetar/studerar du?

Arbetsplats	Antal respondenter
Arbets på Linnéuniversitetet	21
Regionsteatern Blekinge Kronoberg	4
Lendstinget Kronoberg	4
Lendstinget Kalmar	3
Kalmar Kommun	3
Arbetsförmedlingen	2
Da Vinci	2
Göta Media	2
JB Gymnasiet	2
Växjö Energi	2

Notera: 1. De flesta av Linnéuniversitetets anställda arbetar både i Kalmar och Växjö, och har därmed resan betald av arbetsgivaren.

2. Tabellen visar endast företag som har mer än två anställda som deltagit i undersökningen.

Ej lämpliga arbetsuppgifter samt avsaknad av Internet är huvudorsakerna till att en del inte arbetar på tåget samt att normala arbetsuppgifter inte kan utföras

Vad för tar du inte att det är möjligt att utföra samma arbete på tåget, som du i normala fall skulle göra på arbetsplatsen?	Bas: Kan inte utföra samma arbete på tåget n=86 %
Kan inte utföra alla arbetsuppgifter på tåg	48
Behöver Internet	45
Dålig mobiltäckning	17
Ej tillgång till material	12
Skakigt/vibrerar	2
Dåligt med utrymme	2
För mycket folk	2

Vad är orsakerna till att du inte brukar arbeta på tåget?	Bas: Brukar inte arbeta på tåget n=23 %
Kan inte utföra arbetsuppgifter på tåg	39
Vill ta det lugnt	17
Ej tillgång till material	13
Behöver Internet	13
Dåligt med utrymme	9
Dålig mobiltäckning	9

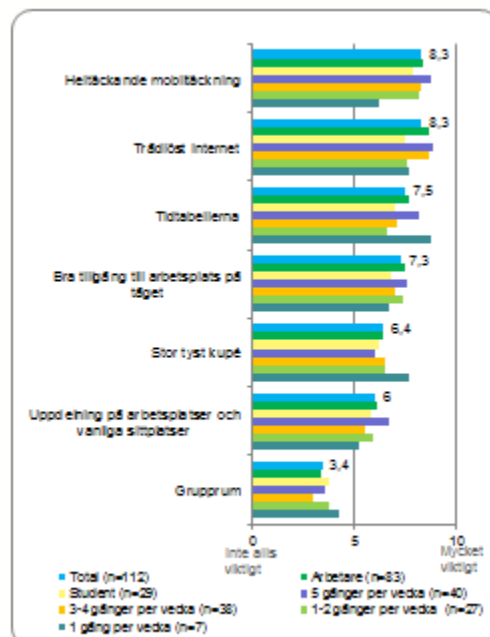
"Jag behöver ett bra internet. Idag saknar jag en bra internetuppkoppling ombord, det svajar mycket och finns mycket skuggområden."

Internet och bra mobiltäckning är viktigast för att kunna använda restiden som arbetstid

=> Fråga: Hur viktiga är följande attribut för att kunna använda restiden som arbetstid /studietid?

Bas: alla (n=112)

Utöver Internet och mobiltäckning är tidtabellerna samt tillgång till arbetsplats på tåget viktigt

Fokusgrupper

Drömresan; Stationen inklusive anslutningstrafik – grundläggande krav

- Pendlarna anser att detta är de grundläggande kraven som stationen ska ha för att uppfylla deras drömstation:

Grundläggande

Lokaler/verksamheter:

- Resebyrå/biljettförsäljning med personal
- Manuell informationsdisk
- Fler biljettautomater
- Café/Butik
- Rena fräscha lokaler/toaletter
- Bra belysning
- Gott om utrymme/fler sittplatser
- Bekväma sittplatser
- Längre öppettider
- Wifi/Trådlöst internet
- Eluttag

Parkering mm:

- Cykelparkering – stor, belysning och säker
- Stor gratisparkering för pendlare
- Fri 15-minutersparkering för av- och upphämtning

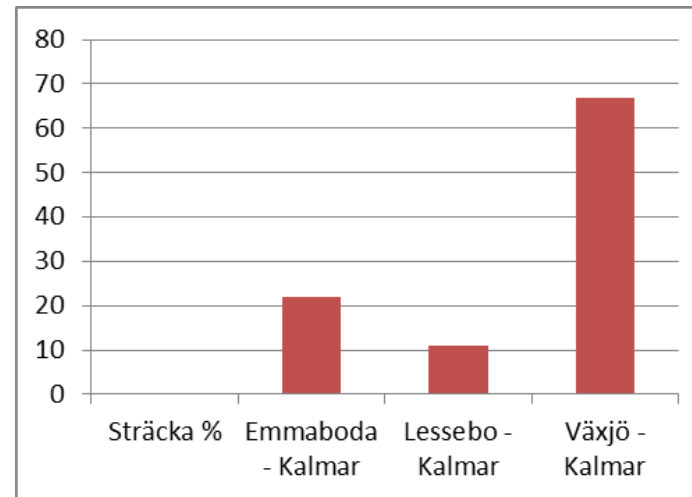
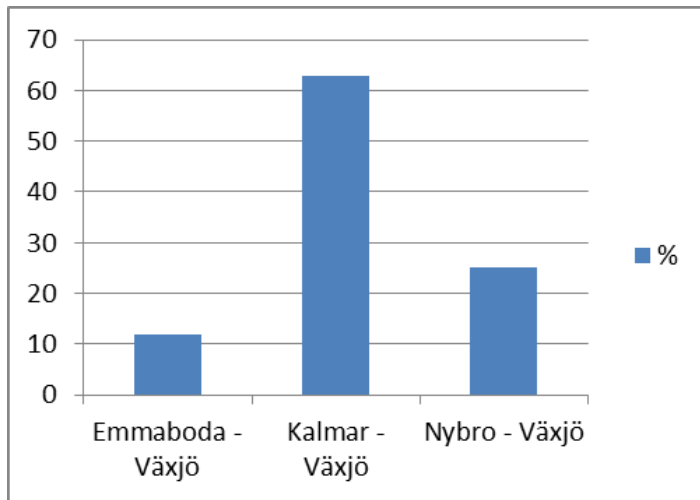
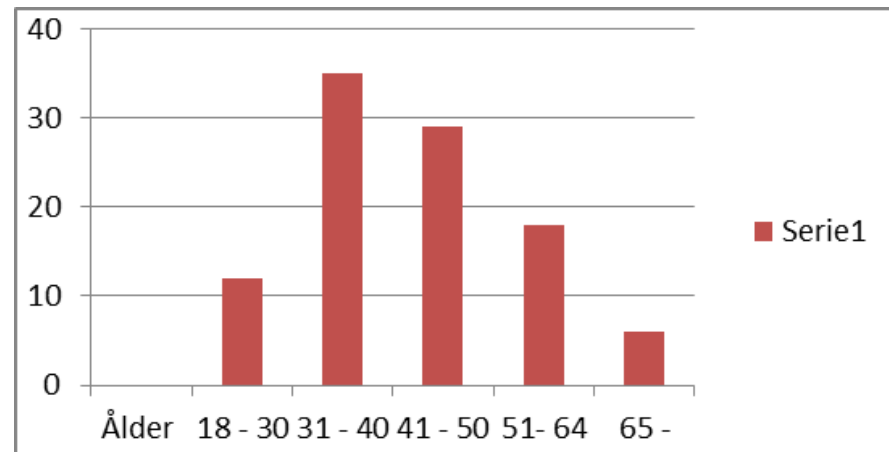
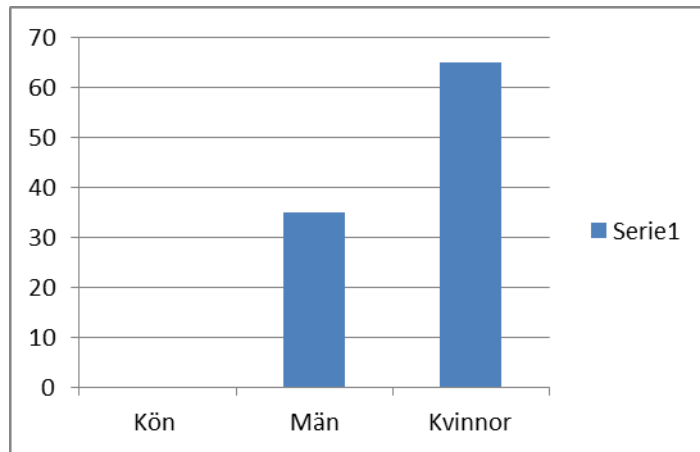
Anslutningstrafik mm:

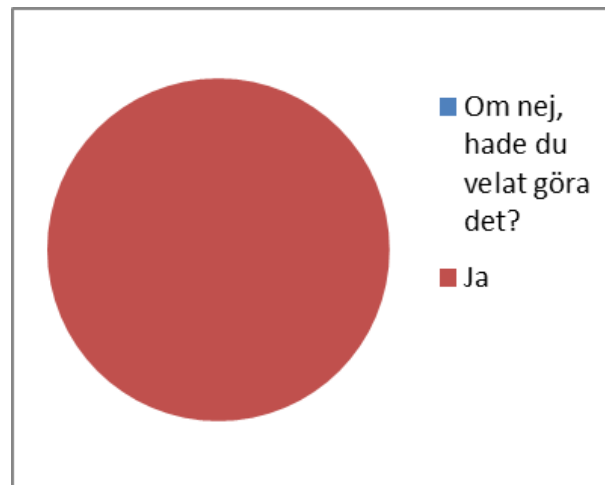
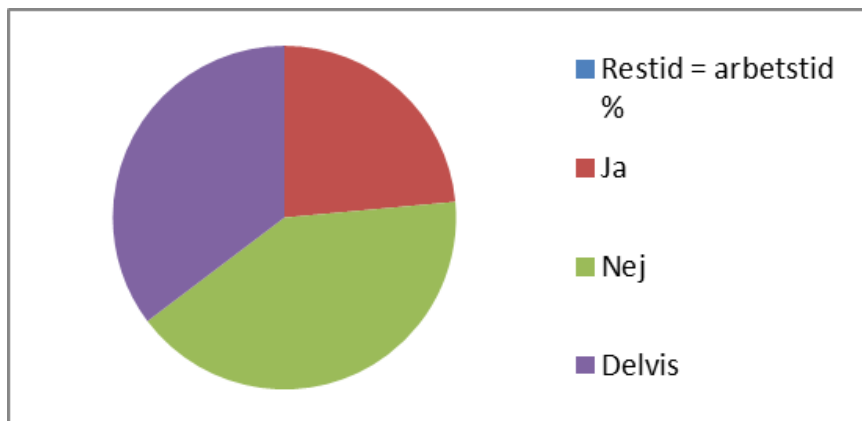
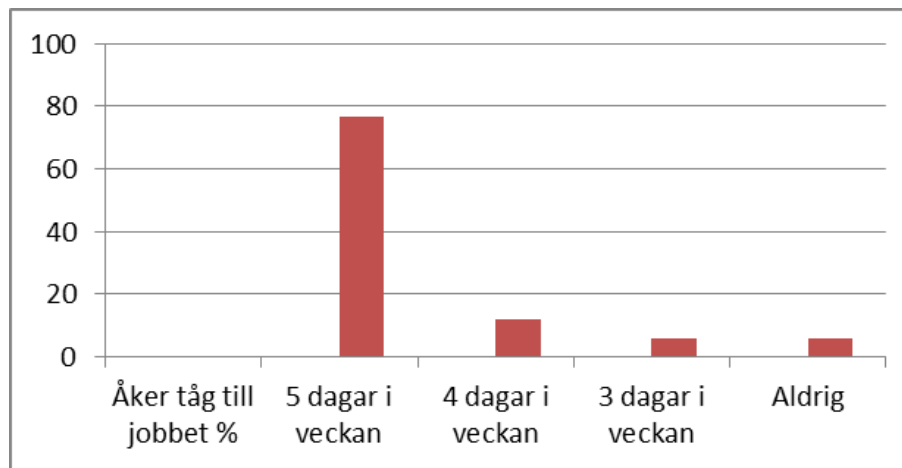
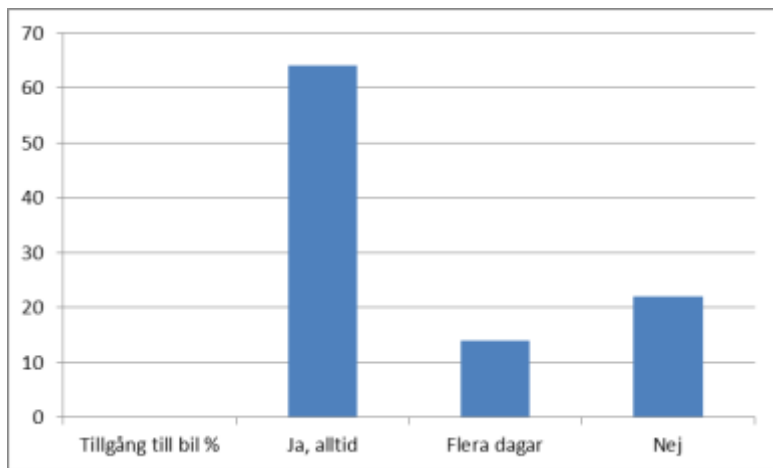
- Tydlig karta över spåren/buss hållplatser
- Nära till bussar
- Anpassade bussanslutningar

Information:

- Tydliga och aktuella informationstavlor
- Monitor som visar relevant information vid trafikstörningar - alternativa transporter vid uteslutna turer
- Information om var tåget befinner sig

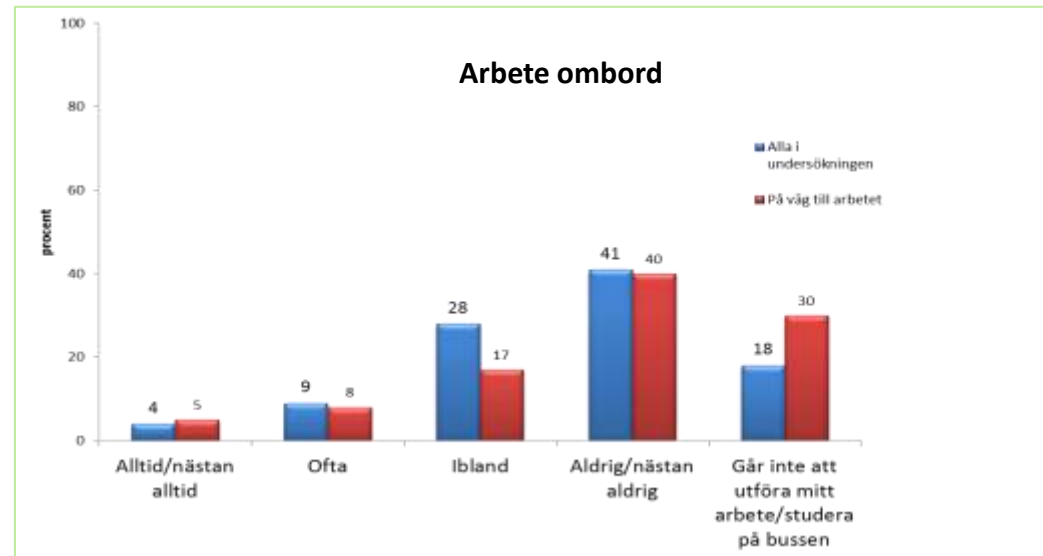
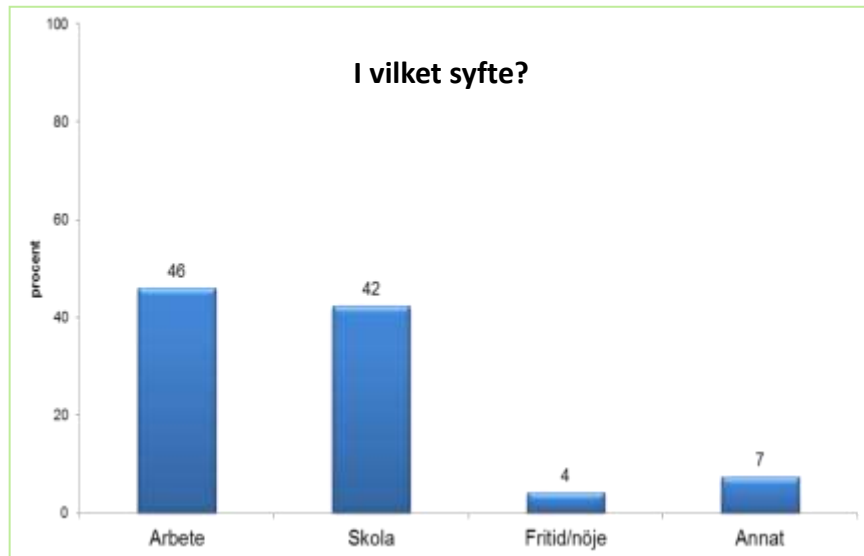
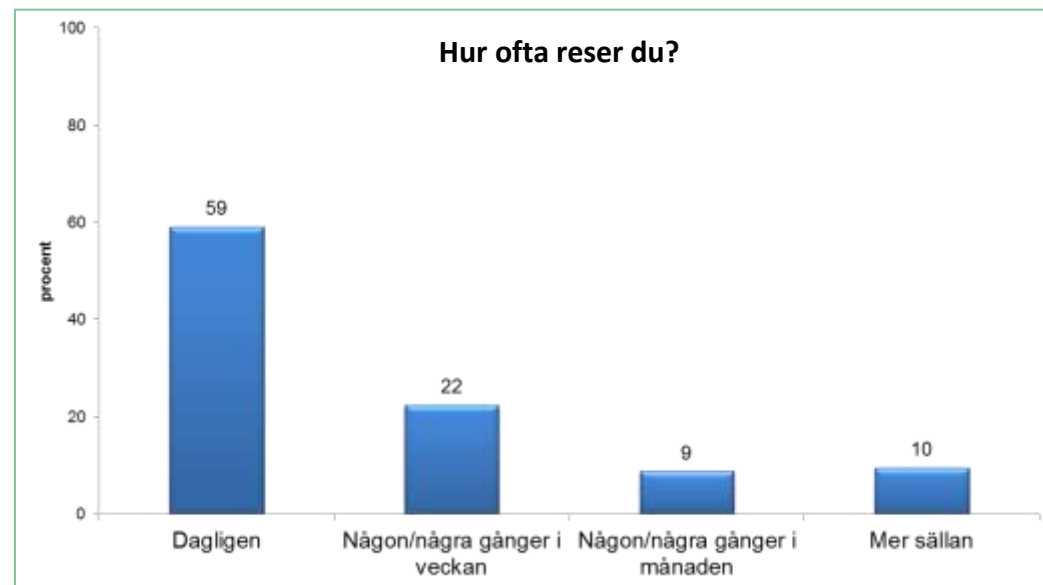
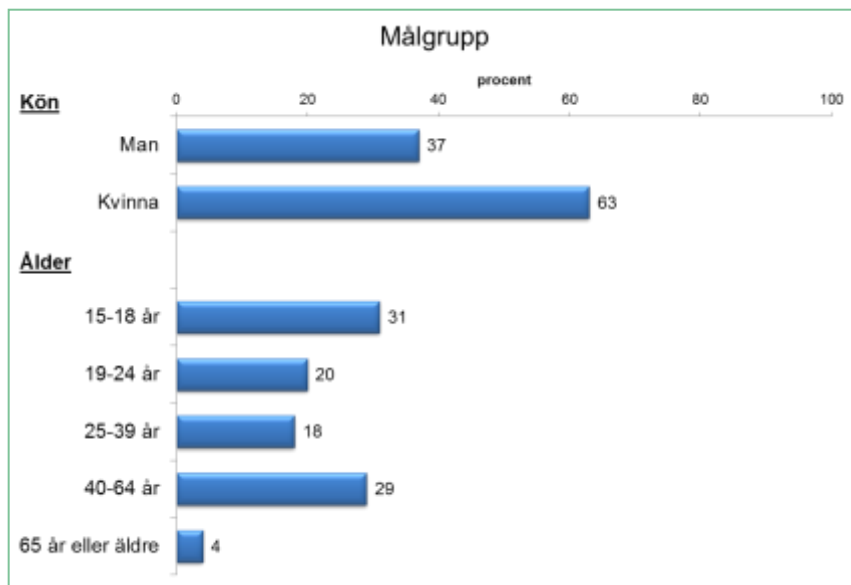
Testresenärer (17), våren 2014

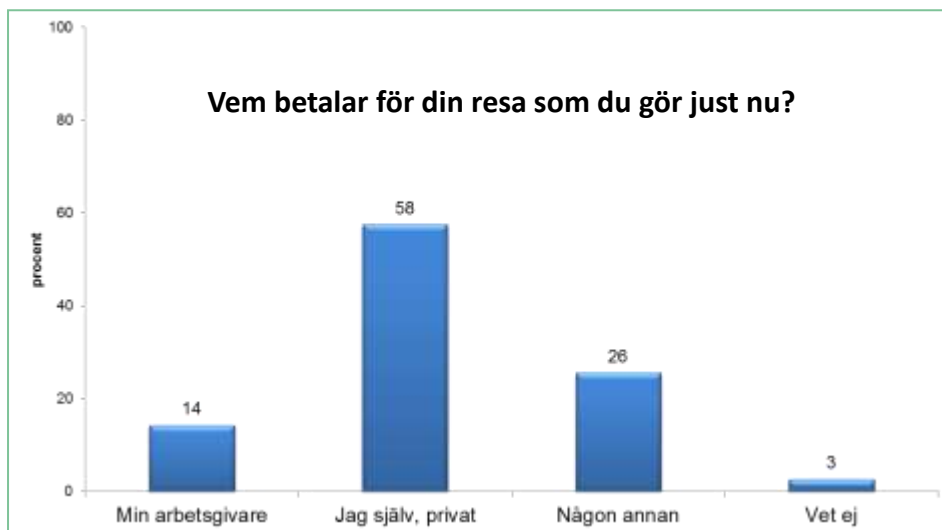
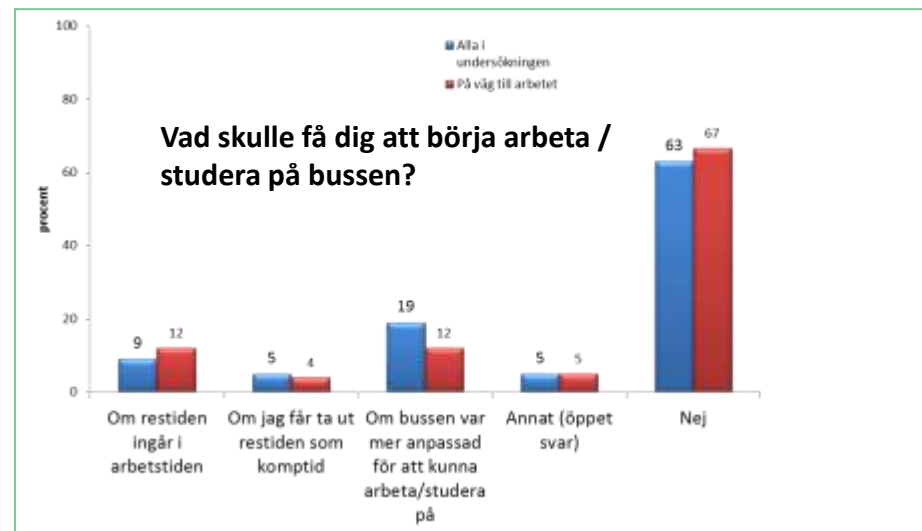
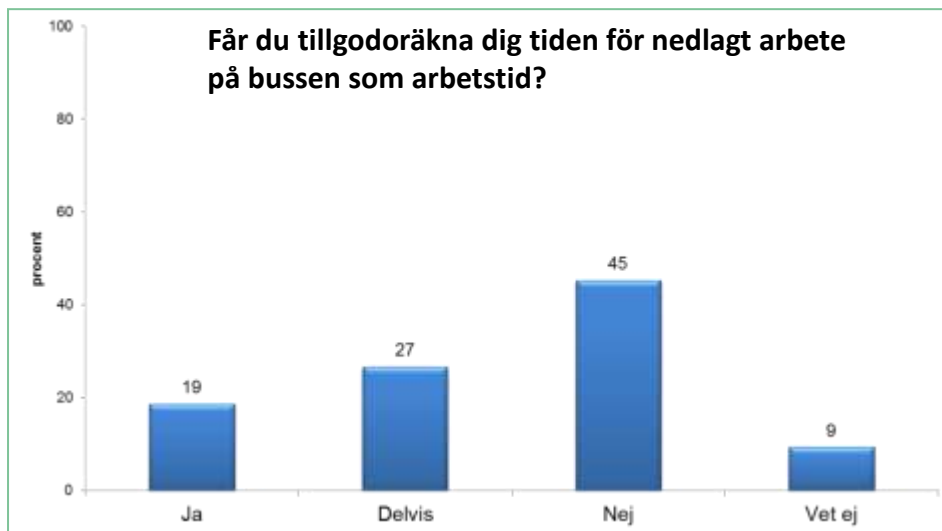

Resenärsundersökning på bussarna mellan Kalmar och Oskarshamn

- ☐ Enkät bland arbetspendlare hösten 2013 på för att få reda på:
 - Vilka pendlar och vart de åker
 - Hur många som arbetar på bussen
 - Hur det går att arbeta ombord
 - Vilka behov och önskemål som finns
- ☐ 647 personer reser på de aktuella avgångarna
- ☐ 543 personer deltog i undersökningen. **Svarsfrekvens: 86 %**
- ☐ Ytterligare två undersökningar, mars och april 2014 en före och en efter testresenärsprojektet

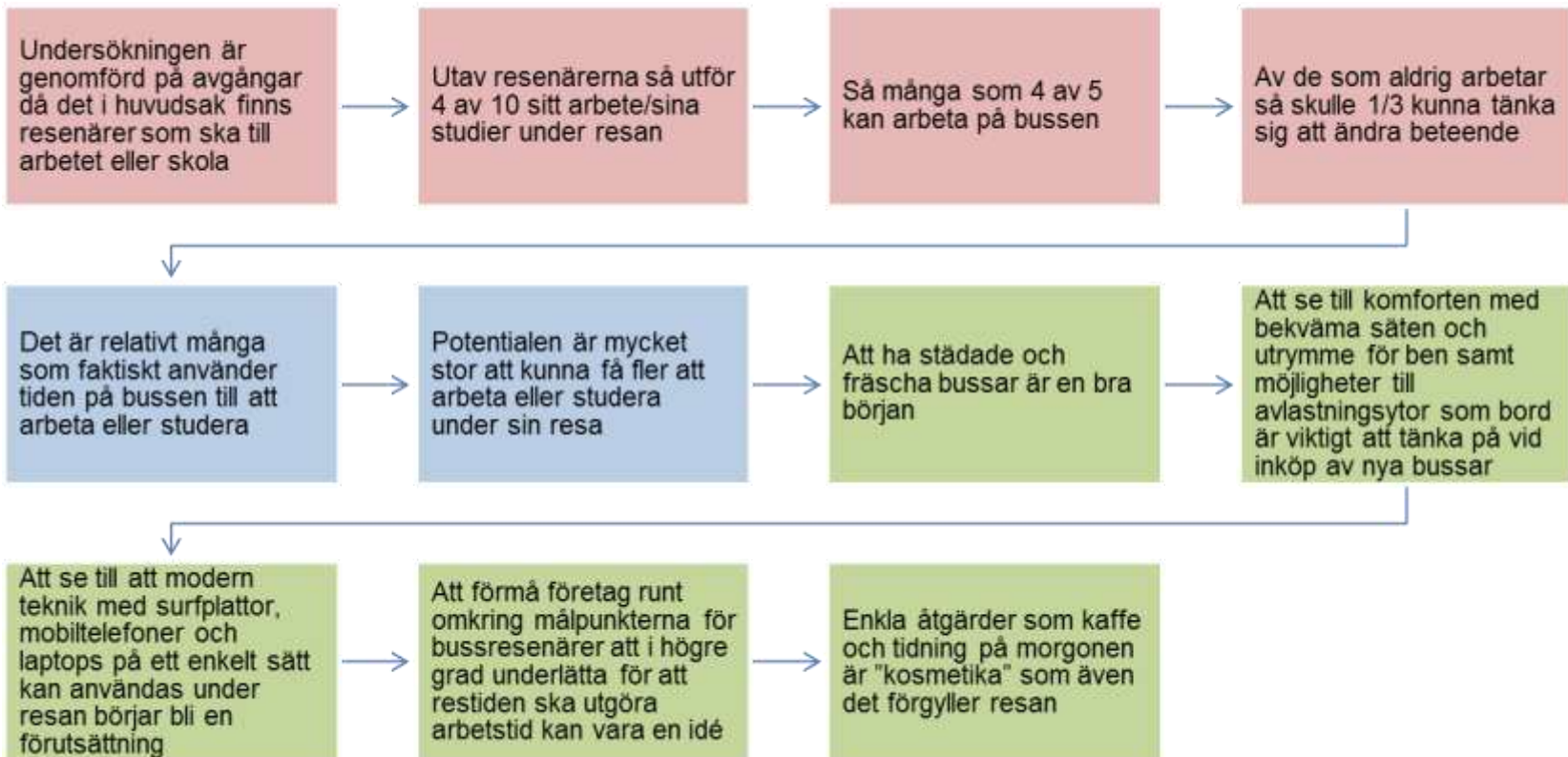

Exempel på önskemål:

- Eluttag och WiFi
- Bekvämare säten
- Fotstöd
- Tidning och kaffe
- Mer plats för dator (benutrymme, bord)

Slutsatser

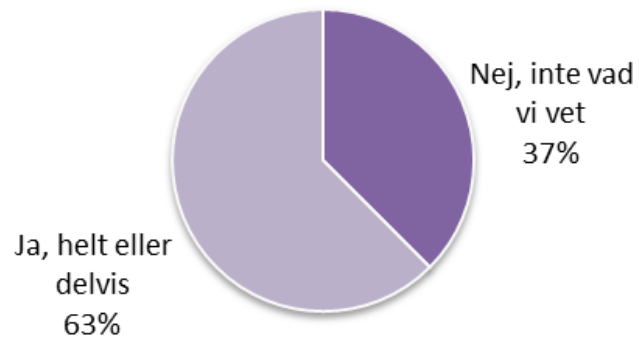
Arbetsgivare på sträckan Kalmar – Växjö – Kalmar samt Kalmar – O-hamn - Kalmar

Deltagare i projektet:

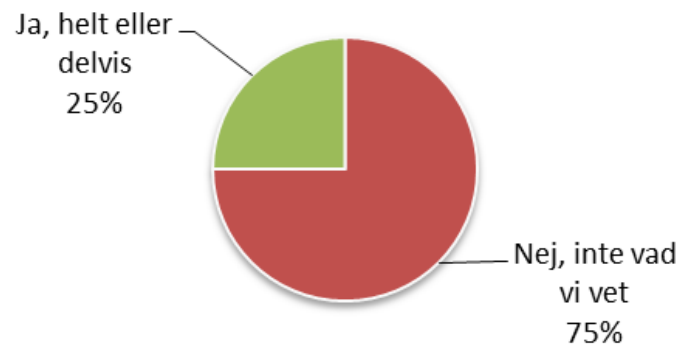
- ☐ Elajo
- ☐ Kalmar kommun
- ☐ Kalmar läns museum
- ☐ Landstinget Kronoberg
- ☐ Regionteatern
- ☐ Skatteverket
- ☐ Växjö Energi
- ☐ Östra Småland

Nuläge

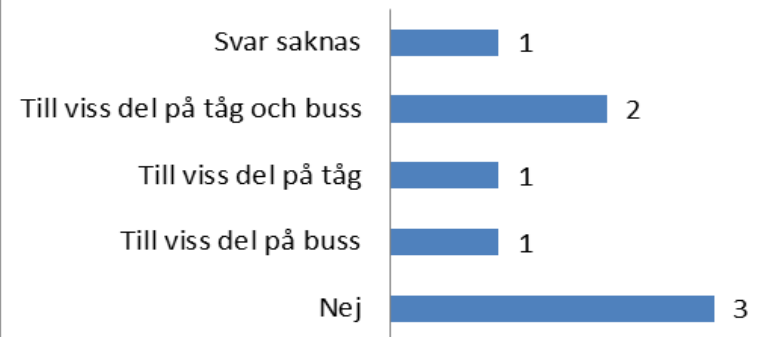
Anställda som redan idag arbetar på tåget?

Anställda som redan idag arbetar på bussen?

Räknar ni ert restid i arbetstiden?

Framtiden

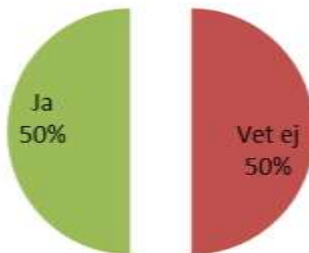
Tror ni att era anställda har arbetsuppgifter som kan utföras på tåg/buss?

Nej vi tror inte att vi har anställda som kan göra det
13%

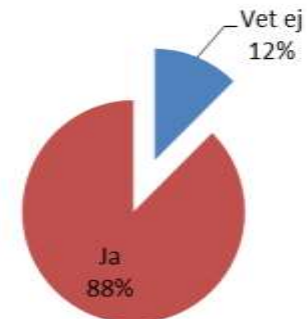

Ja, vi tror att vi har anställda som kan göra det
87%

Skulle ni kunna tänka er att i framtiden räkna in arbetstiden i restiden där det är möjligt?

Skulle det vara av värde om tågen anpassades till arbete?

Kollektivtrafik + samåkning till och från Scania, Oskarshamn

Syfte:

- ☐ Underlätta för fler anställda vid Scania att åka kollektivt och/eller att samåka till arbetet.

Målgrupp:

- ☐ **116 tjänstemän vid Scania** som åker från Kalmar, Mönsterås, Påskallavik, Blomstermåla, Timmernabben och Ålem. Intermetra: **initial intervju med 56 st.**

Testresenärer:

- ☐ **44 intresserade. 8 anmälda till kollektivtrafik, 6 till samåkning**
- ☐ **5 använde resekortet; en använde appen**
- ☐ Uppföljning av testresenärsprojektet via telefonintervju

Kön	Total n: 56 %
Man	77
Kvinna	23
Total	100

Ålder	Total n: 56 %
18-24 år	2
25-34 år	18
35-44 år	30
45-54 år	32
55-64 år	18
65+ år eller äldre	0
Total	100

Ort	Antal intervjuer n: 56 %	Total urval från Scania n: 116 %
Kalmar	41	30
Mönsterås	27	29
Påskallavik	23	27
Blomstermåla	5	6
Timmernabben	4	4
Ålem	0	4
Total	100	100

7 av 10 kör själva minst 3-4 dagar per vecka, och nära på hälften pendlar själv i bil varje dag.

14 % samåker med bil varje dag och det är ca. 3 av 10 som samåker minst 3-4 dagar per vecka.

Det är endast en respondent som åker buss varje dag, resterande bussresor sker mer sällan.

Den stora majoriteten (95 %) pendlar fem dagar i veckan från hemmet till Scania i Oskarshamn.

Alla respondenter pendlar minst 3-4 dagar i veckan.

Kollektivtrafik – översikt:

- 7 av 9 bussresenärer har inga byten på vägen.
- En enkel resa med buss till arbetet (dörr till dörr) tar ca:
 - Från Kalmar: 90-100 minuter
 - Från Mönsterås: 45-50 minuter
 - Från Timmernabben: 90 minuter
- Bussresan upplevs både positivt samt negativt:
 - Det **positiva** är framför allt:
 - De slipper köra bil – avkopplande att åka buss – möjlighet att vila/sova, läsa etc.
 - Möjlighet att använda internet – arbeta, kolla mail, etc.
 - Det **negativa** är framför allt:
 - Svårt att passa busstider/oregelbundna arbetstider
 - Dåliga busstider/för få turer – bussresan tar för lång tid
 - Långt mellan hållplats och Scania/långt till busshållplats hemma
 - Dyrt att åka buss
- Få respondenter har specifika önskemål på tilläggstjänster till periodkortet.

Intervju: Steg 1

En acceptabel restid (medeltid) för enkel resa till arbetet (dörr till dörr) är enligt testresenärerna är:

- Från Kalmar: 68 minuter
- Från Blomstermåla: 60 minuter
- Från Timmernabben: 43 minuter
- Från Mönsterås: 31 minuter
- Från Påskallavik: 23 minuter

Kollektivtrafik, intervju: Uppföljning av testresenär

- **Matarbussarna** har fungerat bra:
 - De har väntat in bussen och kör fram till Scania porten
 - En deltagare kunde inte åka med dem, då de inte passade in med expressbussen som han åkte med.
- De **förbättringar** som föreslås för **matarbussarna** är:
 - Matcha med fler/alla busslinjer
 - Matarbuss på samma hållplats – slippa korsa vägen för att gå på
 - Eventuellt använda en mindre buss (ca 10 som har åkt med)
- **Fyra av fem anser att matarbussarna är avgörande** för att de ska kunna tänka sig att arbetspendla med kollektivtrafiken.
- **Alla utom en har använt sig av "MobiTime"**, och en har använt sig av "Prenumeration via sms/app" (ingen har använt Reseplaneraren), och de anser att:
 - "MobiTime" är lättillgängligt och användarvänligt – smidigt att få information om resa eller position, och att betala resan med mobilen.

Sammanfattning – uppföljning av kollektivtrafiken

- Alla testresenärer har blivit mer positiva till att åka kollektivt efter projektet p.g.a:
 - De kommer hela vägen till Scania med matarbussen
 - De slipper köra bil – avkopplande att åka buss – möjlighet att vila/sova, läsa, arbeta.
 - Alla deltagare tror att de kommer att resa mer kollektivt framöver.
 - Tre deltagare kommer att göra cirka 8-10 resor per vecka, och två kommer att resa cirka fyra resor per vecka.

- Det viktigaste (och grundläggande) för att **stimulera fler anställda att samåka** – istället för att köra bil själva:
 - Majoriteten är positiv till ett samåkningssystem, och det finns redan idag "fungerande" grupperingar som kör till arbetet tillsammans.
 - **Om möjligt; satsa på en ny omgång av samåkningsprojektet** på en bredare front, dvs informera fler anställda om möjligheten. Stimulera redan fungerande samåkningsgrupper för att få med dem i systemet, så att de kan få fler passagerare i bilen (ekonomiskt, miljövänligt och socialt) samt för att få fler alternativ för de som inte är med i någon grupp och som vill åka med någon. Finns det inte några/för få alternativ slutar de gå in på appen för att leta samåkning.
 - Detta kan vara en **bidragande positiv faktor för nyanställda** som får en möjlighet att ta sig till arbetet på ett smidigt och ekonomiskt sätt, samtidigt som de får en social inkörsport...

Förbättringar under projektiden

- ☐ Internetuppkoppling
- ☐ Mobiltäckning
- ☐ Matartrafik till Scania
- ☐ Störningsinformation som går att prenumerera på
- ☐ Input till pågående kollektivtrafikupphandling (2014-17)

Slutsatser

- ☐ De flesta anställda och arbetsgivare är positiva till att restiden helt eller delvis ingår i arbetstiden
- ☐ Stabil Internetuppkoppling och mobiltäckning viktigast
- ☐ Realtidsinformation som underlättar resandet viktig
- ☐ IT-lösningar för Kalmar C och Växjö Resecentrum tas fram i förstudien
- ☐ Det finns en övre gräns till hur lång tid arbetsresor får ta. Framför allt tågen men även bussarna måste bli punktligare.
- ☐ Det krävs mera påverkansarbete om man ska få fler att åka kollektivt. Gamla föreställningar om hur kollektivtrafiken ser ut lever vidare
- ☐ Mobil samåkning är bra men kräver många användare för att man ska kunna dra nytta av den

Innovativt Mobility Management

Tack för uppmärksamheten!

Hannele.johansson@energikontorsydost.se